

At starte en revolution

Interview med Andrew Cohen
af **Søren Hauge**
(bragt i VisdomsMagasinet)

Vi mødte ham til verdensreligionernes fjerde Parlament i Barcelona, hvor han bidrog med et radikalt budskab, ulasteligt klædt i elegant tøj. Det bragte os i en varm kontakt med Peter Bastian, som er en af hans danske elever. Kontakten førte tilbage til Danmark, hvor vi hørte ham igen, på ny præsenterende sin spirituelle fordring for en skare på godt hundrede mennesker i Grundtvigssalen i København. Endelig bar ihærdigheden frugt, da vi fik et inspirerende interview, som kun understregede, at den spirituelle forfatter og integrale filosof Ken Wilber har ret, når han hævder at dette menneske er en vigtig røst i vor tid, som fortjener at blive hørt. Mandens navn er Andrew Cohen.

I en soloplyst lejlighed på fjerde sal i det indre København tager Andrew Cohen venligt imod os, og genkender straks mit ansigt fra Barcelona. Efter at hans hustru har tilbudt at lave te, tilbringer vi en god times tid omkring Andrews undervisning og hans engagement i den evolutionære opvågning. Der var mange vigtige og aktuelle aspekter at berøre, og i det følgende gengiver vi nogle af de temaer, som fyldte rummet i en atmosfære af fokuseret opmærksomhed, undertiden afbrudt af latter.

SP: *Hvordan vil du beskrive din rolle som spirituel underviser? Hvad er det for en impuls eller drivkraft, som motiverer dig?*

Andrew: At starte en revolution. Det er den stemning, den følelse, oplevelse og overbevisning som driver mig. Om jeg vil blive i stand til at gøre det, er en anden sag, og det har jeg ikke nogen idé om. Men lige siden jeg startede min undervisning for 18 år siden har der været den oplevelse, at der var noget anderledes omkring det jeg gjorde, noget som var kontroversielt, som de fleste mennesker ikke forstod, og som der først nu er nogle, der begynder at forstå. Og for nu at være helt ærlig, så er det først indenfor de seneste fem seks års tid jeg har fået en klarere forståelse af, hvad det hele faktisk drejer sig om, og hvorfor det har været en sådan udfordring. Jeg tror det har at gøre med den kendsgerning, at jeg faktisk prøver at gøre noget, der er nyt eller anderledes. Det handler om syntesen mellem oplysthedens tidløse åbenbaring, eller vi kunne kalde det non-dualiteten eller evighedsbevidstheden, og så på den anden side opvågningen til den evolutionære, vækstmæssige sammenhæng, som vi lever i. Indtil for nylig har der været konflikt mellem disse to perspektiver og erfaringstyper. De har i mange henseender været holdt adskilte. Enten var man vendt mod den himmelske fred, eller også var man fortabt i den ydre verden. Det, som jeg forsøger at gøre som underviser, er at præsentere en lære, hvor disse to blandes og bliver ét. Jeg forsøger at give

mennesker denne erfaring og at udfordre så mange mennesker som muligt, til at følge selve evolutionens kald, at følge det evolutionære imperativ eller kaldet til at udvikle sig for selve bevidsthedens skyld.

SP: *Din undervisning understreger på en ny måde betydningen af at opnå spirituel opvågning eller oplysning. Og som du har skrevet i en af dine bøger, så opstår der en form for paradoks. Fra det, som du kalder det absolutte synspunkt, fra det umanifesterede spirituelle perspektiv, så opleves alt som fuldkomment. Og fra det relative synspunkt, fra tilstanden i det manifesterede eller ydre, så er impulsen at alt må forandres. Så man kan vel sige at tilstanden af oplysthed er at leve fra den absolutte tilstand i enhed, og på samme tid at engagere sig i forandring?*

Andrew: Du har helt ret. Dette udvikles samtidigt.

SP: *Så det væsentlige er at bygge broen og bringe enhedens virkelighed ind i dualitetens verden?*

Andrew: Præcis. At bringe enheden ind i mangfoldighedens virkelighed, det er oplysthedens dimension. Men der er noget andet centralt, som består i at vågne op til den fremdrift det er at manifestere. Det er et "must". Jeg helliger mig at manifestere autentisk helhed eller fuldkommengørelse. Men det er aldrig noget, som kan afsluttes.

SP: *Fordi det ikke er en statisk tilstand?*

Andrew: Ja, det vil altid være hinsides os. Men den fuldkomne tilstand i forhold til vores oplevelser og erfaringer, er en bevidst aspiration mod at blive det, og en villighed og en uophørlig stræben efter at gøre det.

SP: *Men tror du der har været en tendens til at undgå dette tidligere, - at spirituelle undervisere tidligere har undgået at forbinde disse to virkeligheder? Eller er det fordi selve den evolutionære proces er sådan at vi nu er nået til et punkt hvor den indre, absolutte virkelighed og den ydre, relative virkelighed må forenes?*

Andrew: Jeg tror at det dybere aspekt omkring evolution ikke var forstået indtil for nylig. Det er relativt nye erkendelser.

SP: *Tror du at dette er noget, som spredes som en trend i denne tid, eller er det kun få, som har denne impuls?*

Andrew: Jeg tror ikke at forståelsen af dette er særligt udbredt. Men flere og flere bliver interesserede i spirituel oplysning, ikke bare dem, der er dybt interesserede i esoterisk praksis fra forskellige traditioner, men også interesserede fra andre vinkler, der omfatter mere populariserede former for spiritualitet. Flere og flere opdager det evolutionære perspektiv. Folk vågner op til de dybere aspekter omkring evolution. Og dette er i sig selv en form for oplysthed, at man opdager man er en del af en evolutionær proces i et større perspektiv. Det er virkelig en form for oplysthed i sig selv. Og nogle er virkelig brændende optaget af denne opdagelse. Det er en voksende bevægelse. Den er stadig meget lille, men den vokser hele tiden. Det er dog stadig sjældent at se mennesker, der opfatter begge virkeligheder, både det absolutte, non-duale og den evolutionære dimension, som dele af et helt og integreret perspektiv, og som bestræber sig på at præsentere en lære og en filosofi, der omfatter dem begge.

SP: *Nu hvor vi taler om oplysning eller oplysthed, så ser det ud til at ikke alle oplyste mennesker virkelig er oplyste, for nu at sige det ligeud.*

Andrew: Det er sandt.

SP: *Du beskriver i din undervisning, hvordan vi er nødt til at "skabe rum i os for det, som vi ikke ved", og at dette også gælder mennesker, der er oplyste. Og du siger at en skygge af egoet forbliver*

i selv oplyste mennesker, fordi deres viden og indsigt kommer til at overskygge det, som de faktisk ikke ved. Men er dette ikke bare et spørgsmål om manglende ydmyghed?

Andrew: Jo, i sidste ende. Det vil altid i sidste ende dreje sig om dette.

SP: *Men kan disse mennesker så egentlig kaldes oplyste?*

Andrew: Vi er nødt til at forstå dette på en meget upersonlig måde. Hvis vi for eksempel ser på den seksuelle impuls, som er udviklingsdriften på det fysiske niveau, så er denne impuls energimæssigt meget kraftfuld. Hvis vi nu træder et skridt tilbage og ser på den, så kan vi spørge om denne energetiske impuls til at frembringe og skabe på det fysiske niveau tager hensyn til individets moralske, filosofiske og etiske situation? Nej vel. Energien i sig selv tager ikke hensyn til noget af dette. Lige nu taler jeg kun om det seksuelle niveau. Energien bag den seksuelle impuls tager ikke hensyn til individets situation. Den har kun ét mål, nemlig at udtrykke sig. Tilsvarende er bevidsthedens og oplysthedens energi i sig selv radikalt upersonlig. Så selve bevidsthedens energi i sig selv tager heller ikke hensyn til individet, eller dets moralske, filosofiske udvikling. Bevidsthedens og oplysthedens energi søger udelukkende at komme til udtryk i denne dimension, denne verden. Det moralske eller etiske element er noget, som det opvågnende individ interessant nok selv bringer på banen. Ønsket om at udvikle et rent motiv, at udvikle integritet, er ikke nødvendigvis en del af selve bevidstheden som sådan. Derfor er der eksempler på individer, som har haft stærke aspirationer mod højere bevidsthed, og som er vågnet op på meget kraftfuld vis, men som samtidig har demonstreret åbenlyse mangler.

SP: *Men ud fra min forståelse, så vil jeg sige at disse mennesker har haft nogle overvældende åndelige oplevelser, og deres personlighed er blevet overstimuleret på grund af dette forøgede energipres. I en vis forstand gør de ikke deres arbejde færdigt. Derfor forekommer det mig at det ville være problematisk at kalde dem oplyste.*

Andrew: Det er alt sammen et spørgsmål om definition. Så længe der er markante udtryk, der kommer fra et ego, kunne man sige, at vedkommende ikke er oplyst. Men sagen er, hvis vi kunne definere oplysning som Gudsbevidsthed, eller bevidst viden om det, som er hinsides det duale, og hvis et menneske kunne formidle indsigt herfra, så kan vedkommende stadigvæk godt have et stort ego. Så tilstedeværelsen af et stort ego hæmmer ikke automatisk evnen til at formidle fra dette niveau. Men det komplicerer hele forståelsen af, hvad alt dette handler om. Det er subtilt.

SP: *Det skaber et problemfyldt felt.*

Andrew: Absolut. Det er meget problematisk.

SP: *Man må jo i så fald tage sig til takke med en spiritual underviser, som har en vigtig lære, men som samtidig i sig selv har en del uafklarede aspekter?*

Andrew: Ja, og det ødelægger vores referenceramme for, hvad højere bevidsthedsudvikling egentlig skulle handle om. For når det såkaldt oplyste individ har store eller betydningsfulde mangler, så er den højere udvikling ikke så betydelig i sidste ende. Det forfladiger også tingene, fordi det medfører at alle mere eller mindre befinder sig det samme sted. Og det er på mange måder udtryk for situationen i dag. Mange såkaldt spirituelle undervisere i 70erne, 80erne og 90erne skabte så meget rod omkring deres virke, og det havde ofte at gøre med deres seksualitet. Og selvfølgelig har der været misbrug af magt. Men det må huskes, at det altid kræver to at danse tango.

Dette understreger blot det faktum, at jeg på grund af årsager som disse har understreget den moralske udvikling og betoningen af etik i min egen lære. Og jeg har samtidig erkendt at det er noget af det vanskeligste at undervise i, ikke mindst i den nuværende postmoderne sammenhæng, hvor mange af os har forkastet de moralske og etiske aspekter fra de gamle visdomstraditioner. Vi rider alle på bølgen fra den kulturelle revolution i 60erne, som handlede om individets frihed. Og da

vi er opvokset i individualismens æra, så er vi også præget af ekstrem narcissisme. Så i dag findes der millioner af de mest ekstreme narcissister, som nogensinde har eksisteret siden aberne begyndte at gå på to ben! Mange narcissister antager, at vi helt automatisk er moralske. Men der er i virkeligheden tale om både moralsk og emotionel forvirring, og midt i dette kaos har vi fået personlig, politisk og økonomisk frihed, der overgår noget i hele menneskehedens historie. Dette sker i en tid, hvor der ikke rigtig gælder nogen regler. Vi har fået mere frihed, end vi egentlig er i stand til at håndtere. Så det er meget udfordrende at fortælle en ekstrem narcissist, som tror om sig selv at han eller hun er god og ædelmodig, at denne person har brug for at udvikle sig etisk og moralsk. Det har været en af de store udfordringer, som jeg står overfor.

SP: *Og det er en af grundene til, at du bliver kaldt grov?*

Andrew: Det er en af grundene, ja.

SP: *Men høje etiske standarder er vel uadskillelige fra spirituel praksis! Hvis man ser på fx. yogatraditionen, så er selve dens fundament i høj grad moralske og etiske størrelser, hvor det primære begynder med opøvelsen af at praktisere ikke-vold, sandfærdighed osv.*

Andrew: Ja, det er hvad traditionerne siger. Men hvis man træder ind i en postmoderne kontekst, hvor hele forestillingen om høj og lav og godt og ondt simpelthen opfattes som noget vi selv har skabt, og som derfor ikke eksisterer objektivt set, så vil det blive afvist som præmoderne overtro.

SP: *Vi lever i det Ken Wilber kalder "fladland". Der er intet højt og lavt, intet rigtigt og forkert. Og her skabes vanskeligheden, for hvordan kommer vi videre herfra?*

Andrew: Ja, sådan er det. Og jeg har virkelig måttet kæmpe med dette i forhold til mennesker. Det er virkelig hårdt. Jeg har igen og igen og igen måttet arbejde med mennesker, som har haft meget kraftfulde oplevelser på mine retreats. De er i starten meget lykkelige, men gradvist opdager de, at de ikke bare er fuldkomne, og at de måske nok havde glimt af højere former for bevidsthed, men at de også havde en masse at udvikle. Og så starter det en hel krig.

SP: *Det må være svært, især når du så tydeligt understreger det upersonlige aspekt i den spirituelle vækst?*

Andrew: Ja, det er en af de vanskeligste ting jeg arbejder med, for mennesker kan få glimt af, hvad det upersonlige betyder, men hvis vi virkelig skal nå frem til at give fødsel til et nyt evolutionært niveau, som ikke har eksisteret tidligere, så må vi vide, hvad det vil sige at komme hinsides egoet. Vi må ikke alene kunne se andre på et upersonligt plan, men også være i stand til at se os selv. Det at skabe et fællesmenneskeligt møde, hvor alle individer oplever både hinandens erfaringer, og deres egen erfaring i en upersonlig sammenhæng, hvor et nyt potentiale kommer til rådighed, det er jeg meget interesseret i at arbejde med, og det er samtidig meget, meget vanskeligt.

Den store vanskelighed i vores tid er hele den postmoderne sammenhæng, hvor vi ikke anerkender, at der findes noget, der er højere end os selv. Der findes ingen Gud i det høje, ingen højere virkelighed, og ingen skal ændre på min opfattelse af mig selv. Vi lever i en tid, hvor vi ikke naturligt kan værdsætte tanken om hierarki. Mentalt er vi på et særdeles sofistikeret niveau, men emotionelt og psykologisk er vi ikke i særlig god form, fordi vi automatisk tror at vi selv er det højeste. Og selv der, hvor der findes en mental accept af niveauer af udvikling, er det ikke sikkert at det er emotionelt forankret. Det er én ting at forstå dette intellektuelt, men noget ganske andet at acceptere det emotionelt.

SP: *Men dybest set burde det vel ikke være svært at påpege at der findes et væld af visdomstraditioner og en perlerække af oplyste sjæle gennem tiderne, som på tydelig vis har angivet visse regler på den spirituelle vej, baseret på deres erfaringer?*

Andrew: Men pointen er, endnu engang, at det er uhyre svært for mange at tage den personlige konsekvens af dette og tage brydetag med det i deres eget liv. Det er ikke svært at anerkende det intellektuelt, men kampen med det på det personlige plan er en helt anden sag. Jeg gentager det måske for mange gange, men det er nu engang sådan at vores generation er ikke særligt egnet til dette. Vi kommer ind i billedet med et højt udviklet ego, og i vores kulturelle sammenhæng findes der intet, som er højere end os selv. Så vi må bevidst begynde at kultivere hele tanken om evolutionært hierarki. Vi må udvikle en *ny forståelse* af hierarki. Den gamle model fungerer ikke mere. De af os, som er interesseret i dette, må mødes på forskellige måder og begynde at skabe en ny "canon", en ny filosofisk og spirituel canon eller lære, der giver mening i den tid vi lever i.

SP: *Du skaber gruppesessioner, hvor mennesker oplever kollektiv intelligens og tilsynekomsten af et gruppesind. Kan du fortælle lidt om det?*

Andrew: Jeg forsøger faktisk at gå videre end til skabelsen af gruppeintelligens, hvor en form for fælles viden opstår. Jeg arbejder med at fremme selve det oplyste sind. Traditionelt set har skabelsen af det oplyste sind været noget, som angik det enkelte menneske. Men hvad kan der ske, hvis en gruppe af individer kommer sammen, som kan gå hinsides det personlige og *sammen* få adgang til det oplyste sind, til kilden til højere visdom, og udforske det? Det er det, som jeg især er interesseret i.

SP: *Det nye må jo så netop være at gøre det som gruppe?*

Andrew: Ja, for da vil den oplyste tilstand gå hinsides det enkelte individ, og det er netop heri det nye består.

SP: *Er du klar over at der i Alice A. Baileys forfatterskab, som er fra første halvdel af det tyvende århundrede, tydeligt understreges at den kommende bevidsthedsform netop vil være grupperelateret?*

Andrew: Nej. Det er spændende. Det giver mening, for hun vidste sikkert at vi i sidste ende er på vej mod noget, der overskrider individualitetens verden. Dette hinsides må nødvendigvis være kollektivt, hvor vi erkender et højere sind sammen. I denne kommunion eller fælles forbundethed, vil en dybt forankret individuel autonomi også blive virkeliggjort.

SP: *Så individet vil ikke gå tabt, men vil bevare sin unikke karakter i den højere fællesbevidsthed?*

Andrew: Præcis, ja.

SP: *Vi kunne vel sige at menneskelig evolution begyndte med massebevidsthed, hvor klanen, fællesskabet eller stammen var det bærende. At evolutionen dernæst har ført til en dannelse af klart definerede individer. Og at det næste trin naturligt vil være at bringe vores unikke karakter tilbage til fællesskabet?*

Andrew: Helt sikkert, ja. Evolutionen har ført til en mere og mere tydelig individuation. I vores periode oplever jeg at denne individuation når sit højdepunkt. Det har været positivt indtil nu, men de fleste af os er på nuværende tidspunkt indfangede og ufrie i ego-udviklingen, og den eneste vej ud af den fastlåste tilstand er gennem et spring. Men hinsides dette punkt vil vi ikke miste vores individualitet. Vores individualitet vil – som Ken Wilber udtrykker det – blive *transcenderet* og på samme tid blive *indbefattet* på det højere niveau, i en langt større sammenhæng.

SP: *Du har mødt utallige spirituelle undervisere, guruer, åndelige mestre og visionære pionerer i de mange år, hvor du har arbejdet, rejst rundt om i verden og også udviklet magasinet What is Enlightenment? – Når du ser dig omkring, får du da øje på tegnene, der viser at vi virkelig er på vej ind i dette skift?*

Andrew: Hvis ikke vi ødelægger os selv inden da, hvis ikke der opstår voldsomme katastrofer indenfor 25-30 år, hvis ikke alle systemer og verdenskulturen bryder sammen, hvilket ville bremse hele processen, så er der en fremdrift, som er under opbygning, og som peger mod noget helt nyt. Jeg kan selv mærke at det er andre mennesker, der er interesseret i min undervisning i dag, end det var tidligere. Jeg føler at det måske går langsomt, men flere og flere mennesker begynder at vågne op og blive interesseret i at rumme noget, der er langt større og langt mere omfattende end blot personlig udvikling og individuel oplysthed. Det er bestemt i færd med at ske.

SP: *Det er godt at høre, for det er svært at ignorere, at vi er i en meget alvorlig fase globalt set, ikke mindst med terrorismen og en potentielt eksplosiv polarisering mellem den muslimske og den vestlige verden.*

Andrew: Ja, og nogle ville oven i købet sige at terrorismen flytter vores opmærksomhed væk fra endnu større problemer som miljøet, udviklingen i u-landene og svælget mellem rige og fattige i verden. De negative aspekter ved globaliseringen. Det er ikke fordi der ikke kan rettes op på det, men der er i den grad brug for en opvågning i global skala, for at det kan finde sted. Men det er kritisk. Alt det, som vi her har talt om, burde dybest set især vedrøre politikere og forretningsfolk. Disse mennesker har virkelig brug for en opvågning, ikke mindst fordi de sidder inde med en kolossal magt, og fordi de virkelig kan få ting til at ske. Og for nu er at være helt ærlig, så er det begrænset hvad du og jeg kan gøre. Mennesker med magt derimod, mennesker som folk lytter til i stor skala og som har midlerne til store forandringer, disse individer har virkelig brug for opvågning!

SP: *Her er det vel på sin plads til sidst at nævne at magasinet What is Enlightenment? har en ikke uinteressant indflydelse, fordi det når ud til mange mennesker?*

Andrew: Vi bestræber os på gennem magasinet at påvirke selve vores kultur. Vi vil gerne påvirke måden mennesker tænker på, og hjælpe mennesker og opmuntre dem til at begynde at tænke på dybere og mere omfattende måder, også tænke mere kritisk – i ordets mest positive betydning. Flere og flere mennesker tilbyder os deres hjælp, også mennesker udenfor de traditionelle spirituelle kredse, der erkender at det, som vi gør, er vigtigt. Det giver os en utrolig inspiration.

SE OGSÅ ARTIKLEN:

”Et kald til evolutionær opvågning”

Af Søren Hauge